

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΜΑΡΟΥΧΑ ΤΟΡΕΣ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ-ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

«Στο επόμενο μυθιστόρημα θα “σκότωνα” Ισπανούς τραπεζίτες...»

Τα άρθρα και τα ρεπορτάζ της είναι τα πλέον πολυδιαβασμένα στο ισπανικό Τύπο. Ρεπόρτερ σε πολεμικά μέτωπα και συγγραφέας δεκατεσσάρων βιβλίων, με ιδιαίτερη αγάπη στο χρονογράφημα και στο αστυνομικό μυθιστόρημα, η Μαρούχα Τόρες ξεκίνησε την περιπέτεια της δημοσιογραφίας όταν ακόμη υπήρχαν, όπως λέει, «μολύβια για να γράφονται λέξεις που πολλές φορές δεν μπορούσαν να δημοσιευθούν». Τα σχόλιά της στην «El País», όπου γράφει τα τελευταία χρόνια, είναι τόσο καυστικά, που οι πολιτικοί στην Ισπανία ξεκινούν να διαβάζουν την εφημερίδα από το οπισθόφυλλο, που είναι η στήλη της, κρατώντας την ανάσφα τους. Η Μαρούχα Τόρες βρέθηκε στην Αθήνα με αφορμή το 4ο Ιβηροαμερικανικό Φεστιβάλ «Λογοτεχνία εν Αθήναις», ΛΕΑ, που διοργανώνεται από το Ινστιτούτο Θερβάντες, το περιοδικό «Sol Latino» και το Ίδρυμα Μαρία Τσάκου, και μίλησε στον «Ε» για την κρίση στην Ευρώπη και τη δημοσιογραφία.

ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΠΛΙΑΚΟ

Ο Πάκο Ιγκνάσιο Τάμπο II, στο βιβλίο του «Το ποδήλατο του Λεονάρντο» γράφει:

«Αν υπήρχε κάτι που μισούσε περισσότερο από τις συμμορίες των εργοδοτών, από τις ερωμένες των Ισπανών αριστοκρατών και από τους λαχειοπώλες, ήταν οι πουλημένοι δημοσιογράφοι: οι πιο πουτάνες από τις πουτάνες, που είχαν εισχωρήσει στο ευγενέστερο επάγγελμα του κόσμου». Πώς το σχολιάζετε;

(Γέλια) Έχει έναν υπέροχο τρόπο να τα γράφει ο Τάμπο. Ο τρόπος με τον οποίο χειρίζεται τις λέξεις «πουτάνα και δημοσιογράφος»... Στην πραγματικότητα, ο πουλημένος δημοσιογράφος είναι πολύ χειρότερος από μια πουτάνα, γιατί η τελευταία δεν εξαπατά κανέναν. Γενικότερα, οι πιο αναξιοπρεπείς πόρνες δεν είναι αυτές που ασκούν το επάγγελμα, αλλά αυτές που ζουν εξαπατώντας τους άλλους. Τη λέξη «μίσος» δεν την αποδέχομαι και δεν τη χρησιμοποιώ. Θα προτιμούσα να χρησιμοποιήσω τη λέξη «περιφρόνηση». Περιφρόνηση για τους ανθρώπους που προδίδουν αυτό που κάνουν. Λέγεται ότι η δημοσιογραφία δεν είναι παρά ένα ακόμη επάγγελμα και, όπως κάθε επάγγελμα, θα πρέπει να το κάνεις καλά.

Πιστεύω ότι η δημοσιογραφία πάντα είχε «πουτάνες», για να συνεχίσω με τον χαρακτηρισμό του Τάμπο, χωρίς να θέλω να προσβάλω κανέναν από τον συγκεκριμένο επαγγελματικό κλάδο, δηλαδή πουλημένους. Αλλά αυτό που δεν υπήρχε παλιότερα και υπάρχει σήμερα σε τόσο μεγάλη έκταση είναι η μεγάλη συγκέντρωση των μίντια σε τεράστιους ομίλους, που επεκτείνονται συνεχώς, μπαίνουν στο χρηματιστήριο κ.τ.λ., γεγονός που έχει κάνει τη δημοσιογραφία να χάσει τον δρόμο της.

Και ο δρόμος ήταν το να δημιουργήσεις ένα Μέσο Ενημέρωσης, να το διατηρήσεις βιώσιμο, να προσπαθήσεις να βγάλεις χρήματα από αυτό, να τα επενδύσεις στο προϊόν σου, είτε αυτό είναι εφημερίδα, είτε ραδιόφωνο, είτε οτιδήποτε άλλο, και να πληρώνεις αξιοπρεπώς τους επαγγελματίες που εργάζονται γι' αυτό, χωρίς να χρειάζεται να εκπορνούνται ή να κάνουν είκοσι δουλιές ταυτόχρονα.

Με αφορμή την κρίση στην Ελλάδα και εσχάτως τις εκλογές, ο διεθνής Τύπος πραγματοποίησε μια πρωτοφανή επιχείρηση παρέμβασης, η οποία στηρίχθηκε και από πολιτικούς αξιωματούχους της Ευρώπης. Σας αρέσει αυτή η Ευρώπη;

Θα το αποκαλούσα ευθύ και σκληρό εκβιασμό. Εξαναγκασμό. Είμαι πολέμια αυτής της Ευρώπης από τη γέννησή της. Φυσικά και είμαι υπέρ της ενωμένης Ευρώπης, μιας Ευρώπης όμως με ισότητα, στην οποία όλα τα μέλη της έχουν τις ίδιες ευκαιρίες. Είμαι πολέμια των γραφειοκρατών των Βρυξελλών, που ζουν

«Είμαι πολέμια των γραφειοκρατών των Βρυξελλών, που ζουν εκτός πραγματικότητας και πλέον αποτελούν μια ελίτ. Επίσης, ως δημοσιογράφος, δεν μπορώ άλλο να ακούω τις ίδιες διακηρύξεις από το establishment των Βρυξελλών και να ανέχομαι να μου κάνουν υποδείξεις...»

εκτός πραγματικότητας και πλέον αποτελούν μια ελίτ. Επίσης, ως δημοσιογράφος, δεν μπορώ άλλο να ακούω τις ίδιες διακηρύξεις από το establishment των Βρυξελλών και να ανέχομαι να μου κάνουν υποδείξεις. Και εσχάτως όλα «μυρίζουν υποδείξεις και κλισέ». Δεν αντέχω άλλο να ακούω τη φράση «είμαστε στο χείλος του γκρεμού». Σε πολλές περιπτώσεις, δεν μπορώ πλέον να μιλήσω για συννενοχή των μίντια, αλλά για βλακεία.

Ο Πέτρος Μάρκαρης το έχει πει με έναν πολύ ωραίο τρόπο: «έντυπη τηλεόραση». Με τον όρο αυτό, θέλει να καταδείξει ότι τα σκουπίδια της τηλεόρασης έχουν περάσει παντού στον Τύπο.

Πιστεύετε ότι η σοσιαλδημοκρατία στην Ευρώπη έχει πεθάνει; Εντελώς.

Και τι θα είναι το επόμενο που θα έρθει; Υπάρχει μεγάλη άνοδος της Ακροδεξιάς. Τα παραδοσιακά κόμματα έχουν ευθύνη γι' αυτό;

Δεν έχω ιδέα τι θα έρθει, αλλά αυτό που βλέπω και με τρομάζει είναι η άνοδος των ναζι σε όλη την Ευρώπη, και ειδικά στον Νότο. Και τα κόμματα που άσκησαν την εξουσία έχουν ευθύνη γι' αυτό. Μου φέρνει στο μυαλό τους συνδέσμους των οπαδών στα γήπεδα, που στις πρώτες γραμμές τους έχουν τους φανατικούς που δέρνουν τους οπαδούς των αντίπαλων ομάδων και στους οποίους συμπεριφέρονται σαν να είναι άτακτα παιδιά, τα οποία πού και πού τα μαλώνουν. Θα πρέπει όμως να παραδεχθούμε ότι τα κόμματα εξουσίας ενδιαφέρονται και γι' αυτό το κομμάτι του εκλογικού σώματος, ως εν δυνάμει ψηφοφόρους. Παρεμπιπτόντως, το όνομα της Χρυσής Αυγής, μεταφρασμένο στα ισπανικά

μου θυμίζει μάρκα προφυλακτικού (γέλια).

Πώς νομίζετε ότι μπορούν να αντιμετωπιστούν η Ακροδεξιά και ο φασισμός;

Με την παιδεία, υποθέτω. Η παιδεία είναι η βάση για όλα, αλλά δυστυχώς ζούμε σε εποχές που ακόμη και αυτή η παιδεία που έχουμε βάλλεται. Στην Ισπανία, για παράδειγμα, οι δάσκαλοι που προσπαθούν να μάθουν τα παιδιά μας γράμματα χαρακτηρίζονται ως τεμπέληδες υπάλληλοι.

Όταν έγιναν οι εκλογές στην Ισπανία πέρυσι, η χώρα ήδη ήταν σε κρίση, με την ανεργία στο 21%. Οι Ισπανοί όμως ψήφισαν αυτούς που τους υπόσχονταν περισσότερη λιτότητα. Γιατί;

Στην πραγματικότητα δεν έγινε έτσι. Ο Μαριάνο Ραχόι ήταν πολύ έξυπνος. Έλεγε ότι «αν εκλεγώ, θα κάνω αυτό που πρέπει να κάνω». Το θέμα είναι πώς ερμήνευσε ο ισπανικός λαός το «αυτό που πρέπει να κάνω». Σήμερα, πάντως, εξακολουθεί να έχει δημοτικότητα κοντά στο 40%. Ο κόσμος στην Ισπανία κουράστηκε πολύ με τη διαφθορά και ο Ραχόι προεκλογικά δεσμεύτηκε να τη χτυπήσει, κατονομάζοντάς την μάλιστα.

Στις αρχές της κρίσης, εδώ στην Ελλάδα ακούγαμε από παντού κατηγορίες ότι «οι Έλληνες είναι τεμπέληδες, τους αρέσει να πίνουν φραπέ, είναι διεφθαρμένοι, μαζί τα φάγαμε» και άλλα τέτοια. Σαν να είναι η κρίση αποτέλεσμα της συλλογικής συνείδησης ενός λαού. Στην Ισπανία ζείτε κάτι ανάλογο;

Τώρα έχει αρχίσει. Βέβαια, εμείς από την αρχή ξέραμε ότι ούτε οι Έλληνες, ούτε οι Πορτογάλοι, ούτε οι Ισπανοί

είναι τεμπέληδες. Τι συνέβη στην Ισπανία; Ο κόσμος θέλησε να αγοράσει ένα σπίτι ή ένα εξοχικό. Γιατί θα πρέπει να θεωρείται έγκλημα; Η κρίση είναι αποτέλεσμα της κερδοσκοπικής επίθεσης στο ευρώ.

Ας μας απαντήσουν, γιατί έχουμε υπουργό Οικονομίας έναν άνθρωπο που δουλεύει στην Goldman Sachs; Και γιατί η Goldman Sachs είναι μεταξύ των εταιρειών που ήρθαν να επιθεωρήσουν τις τράπεζές μας. Ποιος εισπράττει την προμήθεια; Δεν νομίζω ότι η κρίση έχει να κάνει με το πόσο δουλεύουμε. Στην Ισπανία, το μεγάλο πρόβλημα είναι η φούσκα των ακινήτων που ξεκίνησε με την κυβέρνηση Αθνάρ. Παιδιά 15 ετών άφηναν το σχολείο και πήγαιναν για δουλειά στις οικοδομές, γιατί κέρδιζαν περισσότερα από έναν απόφοιτο πανεπιστημίου που ξεκινούσε να δουλεύει. Σήμερα το ποσοστό αναλφαριθμητισμού στην Ισπανία είναι αυξημένο. Και να πούμε εδώ ότι οι κυβερνήσεις των σοσιαλιστών που ακολούθησαν τον Αθνάρ συνάινεσαν (σ.σ.: στη διόγκωση της φούσκας).

Γιατί γράφετε αστυνομικά μυθιστορήματα; Σε συνεντεύξεις σας έχετε πει ότι νιώθετε την ανάγκη να σκοτώσετε χωρίς να μπειτε φυλακή. Ποιον θα θέλατε να σκοτώσετε σε ένα επόμενο μυθιστόρημα;

Νομίζω ότι θα «σκότωνα» Ισπανούς τραπεζίτες και ίσως και μερικούς Ευρωπαίους. Η Ντιάνα Ντιάλ, η ηρωίδα μου, μια συνταξιοδοτημένη δημοσιογράφος που ξαναπιάνει δουλειά σαν ερευνήτρια δολοφονιών -στην ουσία είναι το alter ego μου-, Ζει τις περιπέτειές της στη Μέση Ανατολή. Ίσως την επόμενη φορά περπατήσει στους διαδρόμους των κυβερνητικών κτιρίων της Μαδρίτης. Ίσως και των Βρυξελλών.